

1. Przedmiotowy System Oceniania z Języka Polskiego jest zgodny z postanowieniami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, stanowi jego uszczegółowienie i uzupełnienie o elementy specyficzne dla tego przedmiotu.

2. Ocenianie na lekcjach języka polskiego ma na celu określenie, w jakim stopniu uczeń:

- przyswoił określony zasób wiadomości programowych,
- zdobył umiejętność wykorzystania posiadanych wiadomości do analizowania i interpretowania tekstów kultury, tworzenia udanych tekstów własnych,
- jest obyty w kulturze i potrafi funkcjonalnie wykorzystać tę wiedzę,
- jest zaangażowany w proces lekcyjny,
- pracuje rzetelnie i systematycznie nad doskonaleniem swoich umiejętności.

3. Metody kontroli wyników nauczania na lekcjach języka polskiego:

a) wagi 0,6: - sprawdziany wiadomości

- wypracowania klasowe
- testy czytania ze zrozumieniem
- konstruowanie konspektu pracy typu maturalnego, jeśli realizowane było w formie zadania klasowego
- badania wyników nauczania
- matury próbne

b) wagi 0,4: - wypracowania domowe - kartkówki

- dyktanda
- odpowiedzi ustne
- konstruowanie konspektu pracy typu maturalnego, jeśli realizowane było w formie zadania domowego
- recytacje
- praca domowa innego rodzaju, np. ćwiczenia gramatyczne

Brak pracy domowej, wypracowania domowego lub konspektu jest równoważny z otrzymaniem 0%.

4. Kryteria oceniania

a) kryteria oceny wypracowań typu maturalnego **na poziomie podstawowym**

I TREŚĆ od 0 do 25 pkt.

II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 5 punktów)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym (5pkt.)
- uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części (3pkt.)
- wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna (1pkt.).

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. STYL (maksymalnie 5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka (5pkt.)
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka (3pkt.)
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. (1pkt.).

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. JĘZYK (maksymalnie 12 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia i fleksja (12pkt.)
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja (9pkt.)
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne

- składnia, słownictwo i frazeologia (6pkt.)
- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych (3pkt.)
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, słownikowych i frazeologicznych (1pkt.).

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. ZAPIS (maksymalnie 3 punkty)

- bezbłędna ortografia; poprawna interpunkcja (nieliczne błędy) (3pkt.)
- poprawna ortografia (nieliczne błędy II stopnia); na ogół poprawna interpunkcja (2pkt.)
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia); interpunkcja niezakłócająca komunikacji (mimo różnych błędów) (1pkt.).

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0–4

b) kryteria oceny wypracowań typu maturalnego **na poziomie rozszerzonym**

I. TREŚĆ OD 0 DO 26 PKT.

II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 2 punkty)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym (2pkt.)
- uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części. (1pkt.)

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. STYL (maksymalnie 2 punkty)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka (2pkt.)
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka. (1pkt.)

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. JĘZYK (maksymalnie 8 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia, fleksja (8pkt.)
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja (6pkt.)
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia (4pkt.)
- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, leksykalnych (słownictwo i frazeologia), fleksyjnych (2pkt.)
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, leksykalnych (1pkt.)

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. ZAPIS (maksymalnie 2 punkty)

- bezbłędna ortografia; poprawna interpunkcja (nieliczne błędy) (2pkt.)
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia); na ogół poprawna interpunkcja (1pkt.).

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

c) kryteria oceny wypracowań, które nie mają maturalnego charakteru, ustala nauczyciel stosownie do ich specyfiki. Podaje je do wiadomości uczniów w momencie zadawania pracy.

d) Kryteria oceny testu czytania ze zrozumieniem.

Sprawdzany jest zgodnie z opracowanymi modelami spełniającymi wymogi egzaminu maturalnego. Punkty przelicza się na wynik procentowy.

e) Sposób oceniania sprawdzianu wiadomości.

Odpowiedzi są punktowane, a następnie punkty przelicza się na wynik procentowy.

f) Kryteria oceny odpowiedzi ustnej.

- Uczeń otrzymuje 0% do 40%, jeśli odmawia udzielenia odpowiedzi lub udziela błędnych odpowiedzi, jego wypowiedź świadczy o nieznajomości lektury, o nieprzygotowaniu bądź nikłym opanowaniu omówionego materiału;
- Uczeń otrzymuje od 41% do 50%, jeśli ogranicza się do poprawnego odtwarzania podstawowych informacji, sądów i opinii, streszcza treść utworów zamiast je interpretować, popełnia drugorzędne błędy rzeczowe, spłyca omawiany problem, tylko częściowo rozumie pytanie, co powoduje, że jego wypowiedź w nawiązuje do niego w małym stopniu, potrzebuje pomocy nauczyciela w porządkowaniu wypowiedzi i formułowaniu wniosków, posługuje się ubogim słownictwem, popełnia liczne błędy językowe, ale zachowuje komunikatywność wypowiedzi
- Uczeń otrzymuje od 51% do 70%, gdy omawia temat w sposób płytki, odtwórca, ale poprawny, zgodny z analizowanym zagadnieniem, wyciąga podstawowe wnioski; przywołuje podstawowe argumenty, odtwarza znane opinie i sądy; próbuje przywoływać konteksty; podejmuje próbę obrony własnego stanowiska, próbuje uczestniczyć w dyskusji; stara się porządkować wypowiedź i panować nad czasem; mówi językiem komunikatywnym, ale często schematycznym, szablonowym, popełnia nieliczne błędy językowe
- Uczeń otrzymuje od 71% do 89%, gdy zna, rozumie i poprawnie realizuje omawiany temat, poprawnie interpretuje teksty kultury, przywołuje podstawowe konteksty, formułuje własne stanowisko, zna sądy i opinie innych, analizuje, dokonuje uogólnienia, syntetyzuje, broni własnego stanowiska, uczestniczy w rozmowie, próbuje dostosować stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania i sytuacji, posługuje się komunikatywnym, poprawnym, ale niezbyt oryginalnym stylem.
- Uczeń otrzymuje od 90% do 100%, gdy realizuje temat w sposób wszechstronny i przenikliwy, przywołuje właściwe konteksty, materiał pomocniczy; poprawnie interpretuje teksty, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje, stosuje właściwą i bogatą argumentację, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, jego wypowiedzi są logiczne, uporządkowane, przejrzyste (wyraźnie zaznaczony punkt wyjścia oraz wynikający z przemyślanej argumentacji wyrazisty wniosek), swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie, broni własnego stanowiska, odwołując się do argumentów, posługuje się bogatym słownictwem, przestrzega zasad językowej poprawności, funkcjonalnie dobiera środki i formy językowej ustnej wypowiedzi.

f) Kartkówki

Odpowiedzi są punktowane, a następnie punkty przelicza się na wynik procentowy.

g) Dyktanda

100% otrzymuje uczeń, który nie popełnił błędu, **90%** ten, który popełnił 2 błędy drugorzędne; **85%** - ten, który popełnił 1 błąd kardynalny; **70%** 2 błędy kardynalne; **50%** - 3 błędy kardynalne; uczeń, który popełni w zapisie 4 lub więcej błędów kardynalnych otrzyma od 40 do 0% stosownie do ilości i wagi popełnionych błędów..

Trzy błędy drugorzędne odpowiadają 1 błędowi kardynalnemu, 5 błędów interpunkcyjnych jest równoważne jednemu błędowi kardynalnemu.

h) Recytacja

W ocenie recytacji uwzględnia się: dykcję, opanowanie pamięciowe tekstu, dobór tekstu (dostosowanie do umiejętności, predyspozycji, osobowości recytującego; wartość merytoryczna tekstu, atrakcyjność, oryginalność wyboru), interpretację, wrażenie ogólne.

Uczniowie z wadami wymowy lub słuchu traktowani są indywidualnie.

Uczeń ma możliwość uzyskania wyniku powyżej 100%, jeśli:

- rozwiązuje dodatkowe zadania wykraczające poza materiał programowy
- formułuje i rozwiązuje zadania problemowe
- wykazuje się samodzielną, wnikliwą interpretacją materiału rzeczowego, także spoza materiału szkolnego
- stosuje właściwą i zhierarchizowaną argumentację, potrafi selekcjonować materiał rzeczowy
- formułuje sądy i opinie wartościujące, własne
- uogólnia, syntetyzuje, formułuje wnioski
- jego wypowiedź jest logicznie uporządkowana, zgodna z autorskim zamierzeniem
- świadomie i funkcjonalnie dobiera formę i styl wypowiedzi; mówi językiem erudycyjnym, żywym; przestrzega zasad kultury i etyki językowej.

5. Aktywność ucznia jest oceniana pod koniec każdego semestru przez przyznanie dodatkowych **od 0 do 5** punktów procentowych. Przez aktywność rozumie się:

- a) zaangażowanie i twórczy udział w lekcji
- b) przygotowanie referatu, materiałów pomocniczych
- c) udział w konkursach polonistycznych lub związanych z pokrewnymi dziedzinami wiedzy, w konkursach artystycznych
- d) udział w odbiorze kultury

Liczba przyznanych punktów jest wypadkową uzyskanych w ciągu całego semestru „plusów” i „minusów” (wg przelicznika ustalonego przez nauczyciela).

6. Ocenę końcoworoczną wyznacza się jako średnią arytmetyczną procentowego wyniku semestralnego oraz analogicznie ustalonego wyniku z ocen częściowych uzyskanych w drugim semestrze z uwzględnieniem wagi ocen oraz przyrostu wiedzy ucznia. To znaczy, że uczeń, którego średni wynik w I semestrze wynosi 41%, a w drugim 59%, ze średniej arytmetycznej uzyskuje 50%, więc powinien otrzymać ocenę dopuszczającą. Ze względu jednak na znaczny postęp może otrzymać ocenę dostateczną.

7. Wgląd do poprawionych prac.

Uczeń ma prawo wglądu do ocenionych przez nauczyciela prac w czasie lekcji, na której sprawdzone prace są omawiane. Rodzice ucznia mogą obejrzeć sprawdzone prace dziecka tylko w obecności nauczyciela, który je sprawdzał. Prace nie są oddawane do domu.

8. Poprawa ocen

Uczeń ma prawo poprawić jeden raz każdy sprawdzian wiadomości, kartkówkę i odpowiedź ustną. Poprawa odbywa się podczas konsultacji w ciągu 2 tygodni od dnia, w którym uczeń otrzymał wynik sprawdzianu.

W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może wyznaczyć późniejszy termin poprawy lub ze względu na dużą liczbę uczniów przystępujących do poprawy - wskazać lekcję, na której będzie miała miejsce poprawa (pozostała część klasy wykonuje wtedy ćwiczenia doskonalące posiadane umiejętności). Przystąpienie do poprawy jest dobrowolne i skutkuje każdorazowo uzyskaniem dodatkowego wyniku. Sprawdzianów umiejętności, czyli wypracowań, testów czytania ze zrozumieniem, dyktand, konspektów, badania wyników nauczania, próbnych matur **nie można poprawiać**.

9. Uzupelnienie braków po usprawiedliwionej nieobecności

Uczeń, który nie pisał sprawdzianu klasowego z powodu usprawiedliwionej nieobecności ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela na pierwszej lekcji po ustaniu nieobecności celem ustalenia terminu uzupełnienia braku.

10. Sprawdziany klasowe w zależności od ich specyfiki nauczyciel winien sprawdzić nie później niż w ciągu dwóch lub trzech tygodni od dnia ich przeprowadzenia.